

Gradska knjižnica Otok

Gradska knjižnica Otok samostalna je javna ustanova koja organizira i pruža javnosti informacije i usluge obrazovnog i kulturnog sadržaja koje zasniva na sustavnom odabiru, prikupljanju, stručnoj obradi, pohranjivanju, zaštiti, davanju na korištenje knjižnične građe i omogućavanju pristupa drugim izvorima. Gradska se knjižnica Otok prema broju stanovnika područja grada Otoka 4899¹ svrstava u narodne knjižnice VII. tipa, odnosno narodne knjižnice koja pokrivaju područje od 3001 do 10000 stanovnika.

Knjižnična građa

Knjižničnu građu narodne knjižnice, u skladu s člankom 3. Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, čini svaki jezični, slikovni ili zvučni dokument u analognom ili digitalnom obliku informacijskog, umjetničkog, obrazovnog, znanstvenog ili stručnog sadržaja, proizveden u više primjeraka i namijenjen javnosti, kao i rukopisi, odnosno sva druga građa koju knjižnica posjeduje u svojem fondu i stavlja na raspolaganje korisnicima.²

Knjižničnom građom narodne knjižnice smatraju se i igre, igračke i sl., ako su dio knjižničnog fonda. Osim posebnih zbirki stare građe, cjelokupni fond knjižnične građe mora biti aktualan, u njemu moraju biti zastupljena sva područja ljudskog znanja i stvaralaštva kako bi se zadovoljile potrebe korisnika svih dobi, odnosno različitosti njihovih obrazovnih i kulturnih razina. Sukladno potrebama posebnih skupina korisnika, narodna knjižnica treba osigurati pristup didaktičkim igračkama, društvenim igrama i specijaliziranoj knjižničnoj građi (zvučnim knjigama, knjigama s uvećanim tiskom, građi laganoj za čitanje i dr.).

Nabava knjiga i druge knjižnične građe

Narodna knjižnica mora imati pisani godišnji plan nabave na temelju kojega se određuje vrsta i količina knjižnične građe koja se nabavlja. Plan nabave treba sadržavati vrstu, količinu i planirani financijski trošak za knjižničnu građu koja će se nabavljati. Prosječni je standard prinove knjiga u tekućoj godini putem kupnje najmanje 200 knjiga na 1000 stanovnika i 10 jedinica neknjižne i ostale građe.

Vizija, misija i vrijednosti Gradske knjižnice Otok

Vizija

Gradska knjižnica Otok kulturno je, obrazovno, informacijsko i društveno središte zajednice te mjesto promicanja tolerancije i multikulturalnosti, jednako dostupno svima. Korisnicima je na usluzi stručno i osoblje Knjižnice.

Misija

Misija je Gradske knjižnice Otok osigurati svim građanima grada Otoka jednaku dostupnost svim vrstama informacija, širokom spektru znanja, svjetskoj i nacionalnoj kulturnoj baštini kao osnovama za učenje kroz cijeli život, neovisno o mediju i raznovrsnim oblicima kulturne razonode te proaktivno

¹ Državni zavod za statistiku RH. URL: <https://podaci.dzs.hr/hr/podaci/stanovnistvo/popis-stanovnistva/>

² Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti. URL: <https://www.zakon.hr/z/2275/Zakon-o-knji%C5%BEnicama-i-knji%C5%BEni%C4%8Dnoj-djelatnosti>

odgovoriti na raznolike i promjenjive informacijske potrebe. Zatim, unaprijediti znanje i kvalitetu života građana razvijanjem svih vrsta pismenosti te promicanjem čitanja i cjeloživotnog učenja za sve, kao i čuvanjem i promicanjem lokalne baštine na dobrobit pojedinca i društva u cjelini. Pritom, uvažavajući načela iz Ustava Republike Hrvatske, Kopenhaške deklaracije o ulozi narodnih knjižnica u Europskoj uniji, dokumenata UNESCO-a i IFLA-e, poglavito Manifesta za narodne knjižnice, knjižnične se usluge pružaju svim stanovnicima, bez obzira na njihovu dob, rasnu ili nacionalnu pripadnost, vjersko ili političko opredjeljenje, u različitim oblicima i s pomoću suvremenih tehnologija.

Vrijednosti

Gradska knjižnica Otok promiče vrijednosti demokratskog društva i omogućava slobodan pristup izvorima informacija i znanja, kulturnu raznolikost, slobodu izbora i jednakost građana.

Vrijednosti su Knjižnice:

- tradicija
- očuvanje kulturne baštine
- slobodan pristup informacijama
- otvorenost
- dostupnost
- korisnost
- stručnost
- spremnost na/za promjene
- inovativnost
- kreativnost
- inkluzivnost
- prisutnost u zajednici
- uvažavanje različitosti
- partnerstvo.

Usluge Gradske knjižnice Otok:

- davanje na korištenje knjižnične građe u svojim prostorima
- posuđivanje građe izvan Knjižnice
- obavljanje međuknjižnične posudbe
- pružanje, unapređivanje i razvijanje informacijskih usluga
- pružanje reprografskih usluga na osnovi svojih zbirki

- pružanje drugih kulturnih i edukacijskih usluga u skladu sa svojom misijom
- omogućavanje korištenja svojih prostora za studijski rad, poduku i kulturne priredbe i sl.
- osiguravanje prijateljskog radnog okružja, koje podupire radnu atmosferu u kojoj se uči te individualni i grupni rad
- osiguravanje pristupa određenim programima za podršku i poticanje cjeloživotnog učenja.

Izgradnja knjižničnog fonda dinamičan je proces koji se sastoji od stalnog priljeva nove građe, ali i od stalnog izlučivanja i otpisa (dotrajale, zastarjele i uništene građe). Nabava nove građe, kao i otpis građe, nije proizvoljan čin, nego se temelji na stručnim procjenama, a u skladu s važećim zakonima i propisima (Standard za narodne knjižnice u RH (NN 103/2021), Pravilnik o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe (NN 27/2023)). Nabavna politika Gradske knjižnice Otok u skladu je s preporukama UNESCO-ovog Manifesta za narodne knjižnice, Kopenhaške deklaracije o važnosti narodnih knjižnica u informacijskom društvu, IFLA-inih i UNESCO-ovih smjernica za razvoj službi i usluga u narodnim knjižnicama, izjave IFLA-ine Komisije za slobodu izražavanja i slobodan pristup informacijama Knjižnice i intelektualna sloboda te Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/2019) i Standarda za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj (NN 103/2021).

Svrha smjernica za nabavu knjižnične građe pomoć je knjižničarima:

- pri nabavi
- pri smještaju
- pri čuvanju i zaštiti
- pri izlučivanju i otpisu.

Načela pri izgradnji zbirke:

- odražavanje općeg prepoznatljivog informacijskog, obrazovnog, medijskog i kulturnog središta
- potpomaganje komunikacijskog i društvenog razvoja zajednice
- omogućavanje slobode, otvorenosti i dostupnosti zbirke
- kompatibilnost s virtualnim i hibridnim izvorima
- zadovoljavanje potreba studenata i znanstveno-nastavnog osoblja.

Načini nabave građe:

- kupnja
- otkup Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske
- obvezni primjerak
- zamjena
- dar
- vlastita izdanja.

Građa koja se nabavlja:

- građa za odrasle (beletristika, stručna, referentna i znanstvena građa)
- građa za djecu (edukativne i zabavne slikovnice, lektire, priručnici i knjige za mlade)
- igračke i društvene igre
- stripovi
- periodika (novine i časopisi)
- audiovizualna, multimedijalna i elektronička građa (AVME)
- računalne igre
- elektronički izvori u fizičkom obliku (CD-ROM) i pristup online bazama podataka
- digitalizirani sadržaji zavičajne i baštinske tematike iz različitih područja.

Kriteriji za nabavu građe:

- ugled autora i nakladnika
- interes korisnika
- prikladnost formata za korištenje u knjižnici
- prikladnost predmeta, stila, jezika i razine čitanja za ciljane korisnike
- jasnoća, točnost i logičnost predstavljanja
- način obrade teme
- kvaliteta prijevoda
- lektura, korektura
- fizičke karakteristike
- tehnički aspekti
- opremljenost djela bibliografskim podacima, kazalima i predgovorima
- relevantnost za korisnike zajednice
- upoznavanje s ljudskom i društvenom situacijom
- veza s postojećom zbirkom
- pozornost kritičara, recenzenata i javnosti
- financije
- učestalost korištenja zbirki
- relevantnost prema nastavnom i drugim obrazovnim programima.